ԳԱԺԵՆԵՓԻՆ
ՍԻՍԻԱ տար. 60 դ. ոսկեդր.
Վ.ԵՑԱՄՍԵԱՅ 35 » »
ԱՐՏԱՍԱՄՆ. տրկ. 4 տոլար
Վ.ԵՑԱՄՍԵԱՅ 2.50 »
ԻՐԱՔ ԵՒ ՊՐՍԿ. 1 Անգ. ոսկի
Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է վճարել 3 ֆրանք։
ՋԵՌԲԷ ՀԱՏԸ 3,50 Ղրուշ

ԱԶԳԱԿ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ՇԱԲԱԹ
29
ՅՈՒՆԻՍ
1929

«AZTAG»
JOURNAL ARMÉNIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Gd. LIBAN
Տէր եւ Տնօրէն՝ Հ. ՊԱԼԵՍԵՆ

Գ. ՏԱՐԻ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶՈՐԵԲՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ
Թիւ 210

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՄԵՆՔ ՄԵԶԻ ԴԷՄ

II

Մեր նախորդ խմբագրականով հարևանցի յիշեցինք մեր ժողովուրդի ազնիւ յատկութիւններէն մի քանին։ Զենք ուզեր երթել շարքը անոնց, որովհետև մեր նպատակը առաւելապէս մեր թերութիւնները մատնանշելու և զանոնք սրբագրելու մէջ կը կայայ։

Աշխարհի վրայ չի կայ անհատ մը, որ առաւել կամ նուազ չունենայ թերութիւն և պակաս։ Նոյնը ճշմարիտ է և ազգերու և ժողովուրդներու համար, որովհետև անոնք կազմած են անհատներէ։

Թող ներուի մեզ, եթէ քիչ մը խիստ և անխնայ ըլլանք մեր ազգասիրութեանց մէջ։ Մեր ուղղութիւնէն և նպատակէն բոլորովին հեռու է մասնաւոր նկատումներով դիտումներով քննադատութիւնները ընել։ Նմանապէս յիշելով մեր ժողովուրդի կարգ մը թերութիւններն ու ապականութիւնները երբեք չենք փափաքիր թերագնահատել կամ նսեմացնել ա՛նոր արժէքները։ Քաւ լիցի։ Ընդհակառակը մենք հպարտանալով հանդերձ մեր ցեղային առաքինութիւններով, կ'ուզենք արմատախիլ ընել մեր ժողովուրդի բոլոր յատկութիւններն ու թերները և դայն աւելի բարձր զգայական մակարդակի մը հասցնել։

Մանկավարժական վերջին տեսութիւնները բոլորովին հակառակ են դատապարտութեան այն ձևին, որ շարունակ թերութիւնները կը ձաղկէ և ողջ մը վարկն ու արժանապատուութիւնը կը նսեմացնէ, առանց ցոյց տալու զանոնք ուղղելու և սրբագրելու միջոցը։

Մենք բացարձակապէս հակառակ ենք այն բոլոր վայրենութիւններուն և բարոյալրջող կոչերուն, որոնք շարունակ մեր ժողովուրդը կը ներկայացնեն ամենէն աւելի անմիաբան, պառակտիչ և անկիրթ։ Զենք ճանակցիր նաև անոնց, որոնք մեր ժողովուրդի միայն պակասներն ու սակարութիւնները կը տեսնեն, առանց գիտնալու անոր բազմաստեակ առաքինութիւններն ու առաւելութիւնները։

Մեր մէջ, ամէն տեղ կը պակսի՝ միթէ մարդիկ, որոնք մեր ժողովուրդի ենթարկուած դժբաղդութիւններն ու ձախողութիւնները կը վերագրեն մեր թերութիւններուն և պակասներուն։ Բազմաթիւ են անոնք, որոնք մեր քաղաքական տխրութեան փայլներուն կը վերագրեն նոյն իսկ թրքական չարքերն ու տարբերութիւնները, մեր ազգային պարտութիւնները և նոյն իսկ օրուան թափառական վիճակը։ Ի հարկէ անոնք պատմութեան ողջ դատաստանին և ժամանակի անկողմ պահանջներուն և գաղափարներուն անծանօթ մարդիկ են, որոնք կ'ուզեն ինքնատնութեան մղել մեր ժողովուրդը։

Կրնան մեր պակասները երբեմն արդարացնել կամ սատակագործութեան և դժբաղդութեան ժամանակն ու աստիճանը, այլ երբեք դրդապատճառը ըլլալ։ Միթէ մեզմէ աւելի առաքինի, գաղափարի և կենդանագոյ՞ն են անոնք, որոնք պղծպատեալ օրերով կ'իշխեն մեր վրայ և իրենց զարշելի գոյութիւնը կը պարտադրեն գեռ արևի լոյսին տակ։ Մեզմէ աւելի բարձր յատկութիւններով օժտուա՞ծ են արևելքի մէջ մեզ հետ միասին ապրող և նոյն պայմաններու տակ գտնուող ուրիշ ազգեր, որոնց բաղդը նաև է և մեզմէ աւելի բարձր դիրքի մը տիրացած են։ Երբեք։ Ոչ թերութիւններն ու բաղդաւորութիւնը նկատել ժողովուրդի մը առաքինութիւններուն և արժէքներուն տրդիւնքը, կը նշանակէ հոյել ճշմարտութեան դէմ։ Ընդհակառակը, փաստերը ցոյց տան որ՝ աւելի փայլուն յաջողութիւններ ունեցած են անոնք մենք աւելի ցած ցեղային արժէք ունեցած են և եղած են աւելի կոչտ, անողորմ, կռուազան և անկիրթ։

Բայց մենք, որ հասած ենք այնպիսի կէտի մը որ դէմ յանդիման կը գտնուինք մահուան հետ, պէտք է չանանք սրբագրել մեր թերութիւնները և շարունակել պայքարը՝ մեր գոյութեան ամենացող վտանգներուն դէմ։ Ազգովին հոգեւարքի մէջ կը գտնուինք։ Եւ հոգեւարքը այն գոյավիճակն է, որ երեան կը հանէ ողջուն յայտնի և անյայտ բոլոր ուժերն ու կարողութիւնները։ Ա՞ր էք կ'ինդանին, երբ հոգեւարքի մէջ է։ Խիղճմտանքի և ըմբռնումի ամենէն կատաղի ուժն է որ ցոյց կուտայ։ Նոյնն է նաև մեր համար, որ անզգեստելի է և անպարտելի իր հոգեւարքի հուն։

Հոգեւարքի մէջ է հայութիւնը։ Արտակարգ ճիգ և ուժ պէտք է առնենք հերոսաբար դիմադրաւելու համար մահուան վտանգը։ Պէտք է երեան հանենք մեր յայտնի ու անյայտ բոլոր ուժերն ու կարողութիւնները և եթէ ճակատագրական է մահը մեզ համար, թող ցեղային հպարտութեան արժանի մահով մը մեռնինք։

Ճիշտ է անշուշտ յաճախ և ամենուրեք մեր հասցէին ուղղուած այն դիտողութիւնը թէ՝ մենք մեր մէջ անմիաբան ենք և համերաշխ։ Թողունք այդ դրութեան պատճառները և մենք մեզ տպանելու իրաւացի աշխատութիւնը։ Դատն իրականութիւնը է որ այսօր բոլոր դաղութներու մէջ ալ պատկերը միևնոյնն է։ Բայց մենք, որ հասած ենք այնպիսի կէտի մը որ դէմ յանդիման կը գտնուինք մահուան հետ, պէտք է չանանք սրբագրել մեր թերութիւնները և շարունակել պայքարը՝ մեր գոյութեան ամենացող վտանգներուն դէմ։ Ազգովին հոգեւարքի մէջ կը գտնուինք։ Եւ հոգեւարքը այն գոյավիճակն է, որ երեան կը հանէ ողջուն յայտնի և անյայտ բոլոր ուժերն ու կարողութիւնները։ Ա՞ր էք կ'ինդանին, երբ հոգեւարքի մէջ է։ Խիղճմտանքի և ըմբռնումի ամենէն կատաղի ուժն է որ ցոյց կուտայ։ Նոյնն է նաև մեր համար, որ անզգեստելի է և անպարտելի իր հոգեւարքի հուն։

Հոգեւարքի մէջ է հայութիւնը։ Արտակարգ ճիգ և ուժ պէտք է առնենք հերոսաբար դիմադրաւելու համար մահուան վտանգը։ Պէտք է երեան հանենք մեր յայտնի ու անյայտ բոլոր ուժերն ու կարողութիւնները և եթէ ճակատագրական է մահը մեզ համար, թող ցեղային հպարտութեան արժանի մահով մը մեռնինք։

Ճիշտ է անշուշտ յաճախ և ամենուրեք մեր հասցէին ուղղուած այն դիտողութիւնը թէ՝ մենք մեր մէջ անմիաբան ենք և համերաշխ։ Թողունք այդ դրութեան պատճառները և մենք մեզ տպանելու իրաւացի աշխատութիւնը։ Դատն իրականութիւնը է որ այսօր բոլոր դաղութներու մէջ ալ պատկերը միևնոյնն է։ Բայց մենք, որ հասած ենք այնպիսի կէտի մը որ դէմ յանդիման կը գտնուինք մահուան հետ, պէտք է չանանք սրբագրել մեր թերութիւնները և շարունակել պայքարը՝ մեր գոյութեան ամենացող վտանգներուն դէմ։ Ազգովին հոգեւարքի մէջ կը գտնուինք։ Եւ հոգեւարքը այն գոյավիճակն է, որ երեան կը հանէ ողջուն յայտնի և անյայտ բոլոր ուժերն ու կարողութիւնները։ Ա՞ր էք կ'ինդանին, երբ հոգեւարքի մէջ է։ Խիղճմտանքի և ըմբռնումի ամենէն կատաղի ուժն է որ ցոյց կուտայ։ Նոյնն է նաև մեր համար, որ անզգեստելի է և անպարտելի իր հոգեւարքի հուն։

Հոգեւարքի մէջ է հայութիւնը։ Արտակարգ ճիգ և ուժ պէտք է առնենք հերոսաբար դիմադրաւելու համար մահուան վտանգը։ Պէտք է երեան հանենք մեր յայտնի ու անյայտ բոլոր ուժերն ու կարողութիւնները և եթէ ճակատագրական է մահը մեզ համար, թող ցեղային հպարտութեան արժանի մահով մը մեռնինք։

ՀԻՆ ԱՌԱՄԲԱՅՈՎ.

«ԵԿԻ, ՏԵՍԻ, ՈՂԲԱՅԻ»

Ա.— Տիպար ընտանիքն է առաջին էական պայմանը մեր ազգային նկարագրին բարեկամութեան ու զարգացմանը։

Հայ ընտանիքն է ծնողը Հայ մարդուն։ Հայ ընտանիքին մէջն է որ պիտի ձուլուի ու կազմաւորուի նոր սերունդին բանաւոր ու բարոյական կեանքը։

Բ.— Դատապարտութեան կը վերաբերի ազգի մը անհատական ու հանրային նկարագիրը հիմնովին բարեկարգելու, նորանոր զգացումներով օժտելու և կատարելագործելու ամենակենսական գործը։ Դատապարտութիւնն է որ պիտի կազմակերպէ ժողովուրդի մը նկարագիրը, որ պիտի սրոշէ անոր գործունէութեան ուղղութիւնը, պիտի գրէ անոր ապագայ պատմութիւնը և վճռէ անոր կեանքը կամ մահը։

Մինչև որ բարեկարգ դատապարտութեան մը ազդեցութիւններուն չենթարկուի որևէ ժողովուրդի կամ ազգի նոր սերունդը, բարեկարգուած չըլլար անոր ապագայ կեանքը։

Ունինք տիպար հայ վարժարաններ — հաղուագիւտ բացառութիւնները յարգելով, գժբախտաբար — ո՛չ։ Խոր ցաւ է տեսնել որ, մեր պղտիկները ամեն գալկանար տերևներու պէս կը խամրին մանուկի պակասէն։ Անոնցմէ չատ չատեր խնամատարի կը նրատեն հոգի վրայ նոյն իսկ առանց փոխելի։ Շատեր թիթեղները ատակ են, անձրևոտ օրեր դպրոցներու մէջ լճակներ կը գոյանան, իսկ տաք օրեր թիթեղներու տակ թէ ինչ կ'ըլլան մանուկներու ուղեղները՝ պէտք է ապրիլ այդ անտանելի կեանքը և հարցներու հրապարակաթէ ազգային և կրօնական իշխանութիւններ, բարեկեցիկ հայեր, հայ հարուստներ ինչ բրած են՝ չորս-հինգ տարուան մէջ։ Հոս մենք, բայէն կը խօսինք և կը յայտարարենք թէ, ունինք զօրաւոր փաստեր թէ ոչ ինչ է կատարուած և երբ պէտքը զգացուի պատրաստ ենք բերելու։ Դատապարտեան արդար գատաստանին յանձնելու։ Նոր սերունդին դէմ մեղանչող, անտարբեր և քարսիրտ գանուող և խարխուլ ու չքմեղանքի խօսքերովզրպեղ ցանողները։

Թողունք այժմ ուսուցիչները սովամահ ընելու չափ, անճարակութիւններու և անհետաքրքրութիւններու մասին խօսիլ։

Շինծու և սուտ են այս խօսքերը։ Թող պարկեշտութիւնն ունենան հրապարակ գալու և մենք բենք թէ ինչ կ'ուտանան մեր ուսուցիչ ուսուցչուհիներէն չատեր և ինչ է անոնց կեանքը։

Պաշտօնական մարմիններ տարբերին քանի՝ անկամ այցելած և ինչ բրած են ժառաղ սերունդը այսօրուան կսկծալի վիճակէն փրկելու։ Թող հերքեն մեր բսածները և մենք պատրաստ ենք հրապարակաւ նեղոսութիւն խնդրելու իրենցմէ։

Թողունք ասենք և անցնինք աւելի թարախոտ հարցերու։

Լիբանանի մէջ որքան զպլոց, նոյնքան խայտարղէտ ծրագիրներ և դասագրքեր կան։ Ուսուցիչ ուսուցչուհիներու մեծ մասը պատրաստուած չէ այդ տարբերութեան համար և ինքը դատապարտելու և ուսանելու պէտք ունի։

Աւանդապաշտ զպրոցը չի կրնար արդիական մեթոտներուն և ձգտումներուն թափէը տալ և անհատականութիւնը պատրաստել ընկերական նոր շարժումներու պատշաճ եղանակով մը։

Դատապարտութեան գործի ամբողջ չէնքը հիմնուած է գիտութիւններու վրայ, մասնաւորապէս հոգեբանական — մանկավարժական գիտութիւններու վրայ, առանց որոնց անհնարին է նպատակայարմար ձևով իրականացնել դատապարտեան ամբողջութիւնը ներկայացնող երեք մասերը — մտաւորական դաստիարակութիւն, բարոյական դաստիարակութիւն և ֆիզիկական դաստիարակութիւն։

Երթական հարցի մասին մեր վերաբերմունքը և ըմբռնումը խոտոր կը համեմատի ժամանակակից պայմաններուն։

Դատապարտութեան մասին խօսելու և ուզիներ գծելու համար պէտք է տեղեակ ըլլալ դաստիարակութեան ընդարձակպատմութեան, կրթական զանազան դրութեանց բաղդատական ուսման, դաստիարակութեան ընկերաբանական հայեացքներուն եւ մանկավարժական ու գիտական զանազան նիւթերու միջեւ եղած յարաբերական կապերուն։

Մեր ուսուցիչներուն և կրթական գործի վեր ստանձնողներուն յանձնարուն մեր կոչ պատանդուած այդ պատրաստութիւնը։

Առաքինութիւն չէ չգիտցած գործ մը ստանձնել և գլուխ անցնելը։ Զօրավար մը կրնայ բանակ մը կատարել, բայց ոչ զգրոց մը, փաստաբան մը, բժիշկ մը, գեղագործ մը, բա. կը հատկանի իրենց գործէն, բայց ո՛չ զպրոցէն, որովհետև մասնաւորապէս այդ գործի համար պատրաստուած չեն անոնք։

Ամէնամարդ եթէ մինչև անգամ մէկ հոգիի դատապարտութիւն վերցուցած ըլլայ իր վրայ, նախ և առաջ պէտք է ունենայ բազմակողմանի ընդհանուր դարգացում և ապա՝ պէտք է ուսումնասիրած ըլլայ հոգեբանական և մանկավարժական գիտութիւններն ու անոնց թելադրած օրէնքները — եթէ ի (Շար. Բ. էջ՝ Սրդ. սիւնակ)

գրական

...ՍՏԵՐՄՕՐԷՆ

Գ.

Կ'ուզեմ վերադարձիս կրկնել այն գիշերները, որոնք իրենց կէսին ներմրկիլ սկսան՝ հեռաւոր հիւսիսայրի պէս։ Ու սերը՝ որով անուշցան անոնք անգամ մը ալ համտեսելու կարօտը դնելով նեռիդիս, խորունկը։ Ու խենթութիւնները, որոնցմով փորձեցի հոգիս աւերակները վերածագկեցնել գինով ու երիտասարդ գրեթէ։

Ու այժմ կը տեսնեմ, կը շօշափեմ արդեն երազը, որ ինք եղաւ, որ կաթեցաւ յամրաւիթ, լոյս առ լոյս. ամէն գիշեր, ի՛ր մասնիներն։

Ահա՛ կը դիտեմ իր ձեռները, իր չնչին շարժումները նոյնիսկ՝ իրենց աշխոյժ ու տրամագին դասաւորումով, իրենց ինչ մը դերասանական խօսուածքեանը մէջ։

Աչքիս առջեւն է լուսամուտը, մեծաբաց ու յորանջող, իր ձեռքին եւ դեմքին լոյսովը՝ կես գիշերեն կանչ մը առաջ։ Մասնաւոր, մասնիչ եռիկ մը ունի դուռը, զոր կը բանայ, որ կը բացուի իր ձեռքերով։ Շուքերը կը դառնան պատերուն վրայ, տեղ կը փոխեն իր քայլերով։ Երբեմն իր հասակը՝ իր գլխուն խոտորած պսակովը, ցածուկ տախտակամեն անդին, կը գծագրուի, կ'աւարուի, կ'ելլէ, կը շեղուի։ Մանեակալին վրայ սաւան մը կը փռէ։ Բարձերը կարգի կը դնէ հոգածութեամբ։ Ցեղոյ կուգայ մինչեւ պատուհանը, վարագոյրները կը քաշուէ, ծալքերը կը բանայ։ Դուրս կը նայի՝...

Ու կեռաւոր գնացքը իր փապուններուն։ Կը նուադի, կը հատնի։ Կը լսեմ պզտիկ հազն ալ, որով կոկորդը կը մաքրէ՝ փարատելու համար գուցէ՝ իր տարիքը թուանաւորող տարակոյս մը։

Դիմացի կողմը տղայ մը։ Բուի տարտամ ու անաբեկիչ աչքերով, երկու աթոռներու վրայ ընկողմանած, շրջուներին վրայ սուրնին գաւաթը եւ սիկարը՝ փոխն ի փոխ, անդադրում։ Կը խօսի շատ երիտասարդ մեկու մը հետ։ Կը կատակէ բարձրաձայն, նարնատող ու վայրագ հագագով։ Կը լռէ, օդը պատռելու համար իսկոյն՝ պատռող խաւաքարտներու շառաչով, որ տրտում է եւ ոդորմելի։ Միւսն ալ կը ձայնակցի կոշ, անվերապան։ Կը խօսին դարձեալ, յորանջելով, յորանջելով։ Թելը բոլորովին չէ՝ կոտրած տակաւին։

Սրճարանը ամայացած է։ Սրճարանատէրը լոյսերը մարել կ'ուխտաի ճնաբաթախ։ Կ'ելլեն ասոնք եւս։ Նոր ջրուած նամբէն կը յառաջանան դէպի ծովեզերք։

Հազիւ մեկ քանի անցորդներու ստուերներ կ'երերցկան ելեկտրական սիւներու տակ։ Թումբին կոթնած բրնացողներ կան։ Ծովը խելօք է իր ափին վրայ։ Ինչպէ՞ս կը խշխշան մանրիկ աւազներ իրենց ոտքերուն ներքեւ։ Ի՞նչ ծոյլ են իրենց քայլերը։ Ու իրենց խոնարհը։ Խոսքերը այժմ բառեր են իրենց բերաններուն մէջ, ու երբեմն կիսաս, նուազուն երգեր, գինչուական նուագներ յիշեցնող։

Ծառուղիին լմնցած տեղը կը բաժնուին։ Մէկը՝ երկու տարեկան ուռիներուն հետ հասակը չափելեն, քանի քայլ կ'առնէ ու կը մտնէ դուռ մը։ Միւսը եռ կը դառնայ իր հետքերուն վրայ։ Ամէն գիշեր իր անցած տեղերէն պէ՛տք է անգամ մը ալ անցնի, մտածելով ուռացող քունին եւ տարի մասին։

Նոր սիկար մը կը պլլէ։ Լուսաւոր սրահի մը դուռ մը կը բացուի։ Կանացի գլուխ մը դուրս կ'ելլէ ու մատները շրթունքին՝ շրշոց կը սուլի դրացի գիշերային ասպետի մը։ Թաւ, սեւ ստեւով, պոչաց շուն մը՝ իր պոչին մնացած մասը յիմարօրէն շարժելով, հաչելու փորձեր կ'ընէ։

Խաւարը քուխ է ասպղերով։ Սրկինքը ողորկ, լաւ լարուած սնդուսի վրան։ Հովը՝ վիրաւոր թռչուն իր թեւերով։ Անոյժ, նիւանդոտ գրեթէ։ Երիտասարդ են գորտերը, ձախերը լռչող. իրենց ադոտը կանաչ, լճակներուն մէջ։ Հիւրընկալ են մժեղները՝ իրենց միօրինակ գովքովը։ Խիճի յակինթի հատիկներ կը նրպան իր ոտքերուն տակ, վաղամեռիկ արձագանգներով։

Փողոցը կը փոխէ։ Կը կենայ բարձր պատուհանի մը տակ ու ականջ կուտայ։ Երգի ամպ կը մը հոսի բերնին լուսաբեան մէջ, անտաւ շեշտերով։ Լոյսին կտուցը կը մեծնայ ներսէն։ Զեռք մը, ձեռքեր, նրբին մատներով. մանիկ եղունգներով վերջացող ձեռքեր վարագոյրը կը բանան. յեսոյ փեղկերը ապակիէ։ Դլուխ մը դուրս կ'ելլէ ու զոյգ մը գիշերի զոյն աչքեր փողոցը կը խուզարկեն։

Խելօք ու խռովիչ է պահը։ Ու մարդ ե՛րբ է անցեր հուշը՝ պահին պարտադրած խռովիչին։

Խելօք է ան ու խռոված՝ ողջկան նայուածքին տակ։ Նոյնիսկ ամօթաց։ Ինչպէս կ'ուզեր ինքն ալ ինչ մը դերասանական խօսուածքեանը մէջ։

Աչքիս առջեւն է լուսամուտը, մեծաբաց ու յորանջող, իր ձեռքին եւ դեմքին լոյսովը՝ կես գիշերեն կանչ մը առաջ։ Մասնաւոր, մասնիչ եռիկ մը ունի դուռը, զոր կը բանայ, որ կը բացուի իր ձեռքերով։ Շուքերը կը դառնան պատերուն վրայ, տեղ կը փոխեն իր քայլերով։ Երբեմն իր հասակը՝ իր գլխուն խոտորած պսակովը, ցածուկ տախտակամեն անդին, կը գծագրուի, կ'աւարուի, կ'ելլէ, կը շեղուի։ Մանեակալին վրայ սաւան մը կը փռէ։ Բարձերը կարգի կը դնէ հոգածութեամբ։ Ցեղոյ կուգայ մինչեւ պատուհանը, վարագոյրները կը քաշուէ, ծալքերը կը բանայ։ Դուրս կը նայի՝...

Ու կեռաւոր գնացքը իր փապուններուն։ Կը նուադի, կը հատնի։ Կը լսեմ պզտիկ հազն ալ, որով կոկորդը կը մաքրէ՝ վարատելու համար գուցէ՝ իր տարիքը թուանաւորող տարակոյս մը։

Դիմացի կողմը տղայ մը։ Բուի տարտամ ու անաբեկիչ աչքերով, երկու աթոռներու վրայ ընկողմանած, շրջուներին վրայ սուրնին գաւաթը եւ սիկարը՝ փոխն ի փոխ, անդադրում։ Կը խօսի շատ երիտասարդ մեկու մը հետ։ Կը կատակէ բարձրաձայն, նարնատող ու վայրագ հագագով։ Կը լռէ, օդը պատռելու համար իսկոյն՝ պատռող խաւաքարտներու շառաչով, որ տրտում է եւ ոդորմելի։ Միւսն ալ կը ձայնակցի կոշ, անվերապան։ Կը խօսին դարձեալ, յորանջելով, յորանջելով։ Թելը բոլորովին չէ՝ կոտրած տակաւին։

Սրճարանը ամայացած է։ Սրճարանատէրը լոյսերը մարել կ'ուխտաի ճնաբաթախ։ Կ'ելլեն ասոնք եւս։ Նոր ջրուած նամբէն կը յառաջանան դէպի ծովեզերք։

Հազիւ մեկ քանի անցորդներու ստուերներ կ'երերցկան ելեկտրական սիւներու տակ։ Թումբին կոթնած բրնացողներ կան։ Ծովը խելօք է իր ափին վրայ։ Ինչպէ՞ս կը խշխշան մանրիկ աւազներ իրենց ոտքերուն ներքեւ։ Ի՞նչ ծոյլ են իրենց քայլերը։ Ու իրենց խոնարհը։ Խոսքերը այժմ բառեր են իրենց բերաններուն մէջ, ու երբեմն կիսաս, նուազուն երգեր, գինչուական նուագներ յիշեցնող։

Ծառուղիին լմնցած տեղը կը բաժնուին։ Մէկը՝ երկու տարեկան ուռիներուն հետ հասակը չափելեն, քանի քայլ կ'առնէ ու կը մտնէ դուռ մը։ Միւսը եռ կը դառնայ իր հետքերուն վրայ։ Ամէն գիշեր իր անցած տեղերէն պէ՛տք է անգամ մը ալ անցնի, մտածելով ուռացող քունին եւ տարի մասին։

Նոր սիկար մը կը պլլէ։ Լուսաւոր սրահի մը դուռ մը կը բացուի։ Կանացի գլուխ մը դուրս կ'ելլէ ու մատները շրթունքին՝ շրշոց կը սուլի դրացի գիշերային ասպետի մը։ Թաւ, սեւ ստեւով, պոչաց շուն մը՝ իր պոչին մնացած մասը յիմարօրէն շարժելով, հաչելու փորձեր կ'ընէ։

Խաւարը քուխ է ասպղերով։ Սրկինքը ողորկ, լաւ լարուած սնդուսի

HAMBURG-SUD

ՀԱՄԲՈՒՐԳ-ՍՈՒԴ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԶՈՏԵՂՈՒՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հաւրատենչէ Հաւատարի Ընկերութիւն, Մրգալի, Մուսեվի-Մէջո, Ամրամիր Ամրամիր Ֆիրմաթիկ Ընկերութիւն Բեր-բերան Հարաւային Ամերիկայ, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ, Գանատա, Մեքսիկա, Գուատեմալա, Սալվատորի, Հոնդուրաս, Նիկարագուա, Գոստարիկա, Պանամա, Կոլոմբիա, Վենեսուելա, Գայանա, Բրազիլիա, Ուրուգուայ, Արգենտինա, Չիլի, Պարագուայ, Բոլիվիա, Պերու, Էքուատոր, Գալիֆորնիա, Մեքսիկոյի Արեւելեան Նաւահանգիստներ, Գուատեմալայի Արեւելեան Նաւահանգիստներ, Գոստարիկայի Արեւելեան Նաւահանգիստներ, Պանամայի Արեւելեան Նաւահանգիստներ, Կոլոմբիայի Արեւելեան Նաւահանգիստներ, Վենեսուելայի Արեւելեան Նաւահանգիստներ, Գայանայի Արեւելեան Նաւահանգիստներ, Բրազիլիայի Արեւելեան Նաւահանգիստներ, Ուրուգուայի Արեւելեան Նաւահանգիստներ, Արգենտինայի Արեւելեան Նաւահանգիստներ, Չիլիի Արեւելեան Նաւահանգիստներ, Պարագուայի Արեւելեան Նաւահանգիստներ, Բոլիվիայի Արեւելեան Նաւահանգիստներ, Պերուի Արեւելեան Նաւահանգիստներ, Էքուատորի Արեւելեան Նաւահանգիստներ, Գալիֆորնիայի Արեւելեան Նաւահանգիստներ

ՀԱՂԱՔ. ԼՈՒՐԵՐ ԵՒ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՖՐԱՆՔՕ-ԹԻՒՐՔ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԵՆԷ ՎԵՐՋ ԹԷՎՖԻԿ ՐԻՒՇՏԻ ԵՒ ՊՐԻԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ ԿԸ ՓՈԽԱՆԱԿԵՆ

Բարիզ.— Թիւրքիոյ արտաքին նախարար Թէվֆիկ Բիւշտի եւ Պ. Պրիանին հեռագրի մը ուղղելով ուրախութիւն յայտնեց Ֆրանսօ-Թիւրք դաշնագրի ստորագրուելուն առթիւ, որը ամրապնդէ բարեկամական ապագայի լոյսը Թիւրքիոյ և Ֆրանսայի միջև.

Պ. Պրիան պատասխանեց և շնորհակալութիւն յայտնեց Թէվֆիկ Բիւշտի պէյի, միշտ տալով որ Ֆրանսօ-Թիւրք համաձայնագիրը նախաքայլն է Թիւրքական ընդհ. բարեկամութեան մը փափաքին, իբրև գրաւական ապագային և մեր ընդհանուր աւանդութեանց.

ՖՐԱՆՔՕ-ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բարիզ.— Պ. Բուանքարէն երևոյթական և արտաքին ժողովրդու առջև բացատրութիւն պիտի տայ 1922էն իվեր Անգլիոյ ու Ֆրանսայի ունեցած դիւանագիտական խոսակցութեանց, դարաբերութեանց մասին և պիտի տայ Բալեօ Զըրչիլ համաձայնութեան մասնաւորութիւնները.

ՊԵՏՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Բարիզ.— Ըստ «Բրիի Բարիզիէն»ի կառավարութիւնը նամակ պիտի ըլլայ պետութեանց համաժողովի մը.

ՎԷՐՍԷՕՆԻ ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴԸ

Վէրսէօն.— Տասը տարուան ընթացքին վերաշինուած սաւեր ջաղաքին առ իւ Պ. Տիւմէրկ և Պ. Բուանքարէ ճառեր տասանեցին, որոյ կը յայտատարէին Ֆրանսայի ներսօրէն ջաղաքութեան փարած ըլլալը.

Պ. Բուանքարէն ճառին մէջ շեշտեց թէ՝ պատերազմի սարսափներուն ենթարկուած ժողովուրդները կուզեն որ դաշնակցները յարգուին և հատուցումները վճարուին.

Պ. Տիւմերկ իր հիացումը յայտնեց «տասն անգամ աւերուած և միշտ վերածնած» քաղաքին. Ամբողջ աշխարհ պէտք հասկնայ որ պատերազմի հետևանքով ֆրանսացիները ամենաւելի տուժած ըլլալով, ամենէն ներսօրէն խաղաղութեան սրտագին ժողովուրդն է աւելցուց Պ. Տիւմերկ.

ԻՒՎԸՐ-ՄԱՔՏՕՆԱԼՏ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄՕՏ ՉԷ

Լոնտոն.— Ըստ «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի Ուաշինկթոնի թղթակցին Հուվըր Մաքտոնալտ տեսակցութիւնը ամիսներէ առաջ չէ պիտի կրնայ տեղի ունենալ. Ըստ «Թայմզ»ի թղթակցին ներկայ նեհանգները նախաձեռնակ պիտի չըլլան նաւային սահմանափակման նոր խորհրդաժողովի մը.

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՀՌԵՆՈՍԻ ՊԱՐՊՈՒՄԸ

Լոնտոն.— «Սընտէյ Տիսբէչ» կը նախատեսէ որ Անգլիան կառավարութիւնը չի պիտի քննէ հռենոսի պարպումի դիրը, հատուցմանց հարցի հետևանքներուն ազդեցութեան տակ.

ՕԴԱՅԻՆ ՓՈՏՌՈՏՈՒՔ

Մատրիտ.— Կառավարութիւնը կը զեկուցէ որ ոչ տեղեկութիւն չէ ստացած Ատլանտեանը անցնիլ փորձող օդանաւորդներէն. Անթելի զինուորական կայանը Սպանիական շրջանէն մը տեղեկութիւն ստացաւ, որ կըսէր թէ՝ Անգլիական մը Ասորեան կղզիներէն 120 մղոն հեռաւորութեան վրայ անաւելի սը կտորները գտած է.

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Բարիզ.— Վիճաբանական ժողովը մը ընթացքին՝ Մարտի 5ին շուրջ, 207ի դէմ 347 ձայնով մերժուեցաւ ընկերվարականներու կողմէ առաջարկուած պատասխանատուութեանց մասին խնդիրը, որ այս վերջինները օրակարգի նիւթ եղած և 263ի դէմ 330 ձայնով մերժուեցաւ արտատական ընկերվարականներու առաջարկը, որ կը հրաւիրէր կառավարութիւնը ժողովք խաղաղեցման քաղաքականութեան մը հետևելու.

Խորհրդարանը ընդունեց կառավարութեան կողմէ առաջարկուած վստահութեան դայլը.

ՆՈՐ ԸՆԴԾՈՎԵԱՑ ՄԸ

Լոնտոնէն կը տեղեկացնեն թէ՝ «Բարթիան» անուն ընդվեան «Շախտ»ի մէջ ծով իջեցուած է. Անիկա մեծն Բրիտանիոյ ամենաաբդիսական և վերջին սիսթեմով շինուած ընդվեան է.

ԴԱՒԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Կ. Պոլիս.— Թերթերը կը հաղորդեն թէ Պալըքէսէրի մէջ եղած ձերբակալութիւններ եղած են պետական գերագոյն շրջանի դէմ դաւադրութեան համար. Քննութիւն մը բացուած այս շարժումին դէմ որ բազմաթիւ հետևորդներ ունի.

ՌՕՔՖԷԼԼԸ՝ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ Կ'ԵՐԹԱՅ

Մոսկուա.— Մը բացեալ նամակով մը կը հաղորդուի թէ, Ռոքֆէլլը, քարիւղի թագաւորը, ժամադիր է շուտով Ռուսաստան այցելել՝ ընկերանալու որ, ռուսական քաղաքական շրջանակները, այս այցելութիւնը կը նկատեն նշան մը Միացեալ Նահանգներու և Ռուսաստանի միջև աւելի սերտ յարաբերութիւններու վերսկսման.

ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍ

Ազգային Ս. Նշան երկսեռ վարժարանի ամավերջի հանդէսը նշանաւոր կարգի վկայականներու բաշխումը տեղի պիտի ունենան կիրակի, 30 Յունիս 1929, կէսօրէ վերջ ժամը ճիշտ 3ին, վարժարանի շրջափակին մէջ.

Կը հրաւիրուի յարգոյ հասարակութիւնը.

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

Ի դիմաց հոգաբարձութեան

Ատենադպիր — Ատենապետ

Տօքթ. ԳՐԳԵԱՇԱՐԵԱՆ — Մ. Ս. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԳՐՈՅԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ ՄԸ

Հինգշաբթի 26 Յունիս կէսօրէ յետոյ ժամը 5,30ին տեղի ունեցաւ Ամենայն քէսրի Մեսրոպեան վարժարանի մանկապարտէզի բաժնին ամավերջի հանդէսը.

Խուսնարամ բազմութեան մը ներկայութեան, փոքրիկները յաջողօրէն կարողացան իրենց դերերը կատարել. Մասնաւորապէս հաճոյքով ունկնդրուեցան երգերը, ինչպէս նաև ժապաւենախաղը.

Ուրախ ենք ըսելու որ բազմաքանոց մանկապարտէզը միացած էր տարուայ սկիզբէն «Մեսրոպեան» մանկապարտէզին, կը յուսանք թէ յառաջիկային կը միանայ նախակրթարանը.

Ամենայն քէսրի Մեսրոպեան նախակրթարանի միջին դասընթացքը աւարտած են հետևեալները.—

Օր. Լուսիա Յակոբեան, Օր. Մարգարէտ Ալֆէրեան, Օր. Հերմինէ Գավաթեան, Օր. Մարթա Մուսատեան, Օր. Արուսեակ Թէլեան, Պ. Պ. Յակոբ Շահին, Յակոբ Քէշիշեան, Սեդրակ Նազարեան, Յարութիւն Ուսուպեան.

ՀԱՅ ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏ ՄԸ

Զորեքշաբթի առաւ. տեղի ունեցաւ արտեստից և արուեստից վարժարանի վկայականաբաշխման հանդէսը նախագահութեամբ Պ. Շարլ Տէպղասի. Հանդէսը ցոյց տուաւ կարողութիւններն ու ջանքերը լիբանանցի ուսանողներու, որոնք այս ազգային հաստատութեան մէջ ի զարգ կը դնեն կատարեալ յաջողութեամբ և զեկավարութեամբ Պ. Զուէնի.

Այս տարուան շրջանաւարտներու մէջ կը գտնուի նաև Պ. Յակոբ Մարկոսեան, որ իր ցոյց տուած կարողութեամբ և աշխատասիրութեամբ վարժարանի անուշնութեան համակրանքին և գնահատանքին արժանացած է.

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՄՈՒԹԻՒՆԸ

Լիբանանեան նախարարները ակռած են խմբագրելու իրենց եռամսեայ գործունէութեան տեղեկագիրը. Այդ տեղեկագիրները աւարտելուն պէս պիտի փոխանցուին Բարձր Դօմիսէրութեան.

Մինչ կողմէ վարչական տոմի օր շրջաբերական մը ստորագրած է ուղղուած բոլոր նախարարներուն, որով բոլոր վարչական պաշտօնեաներուն կը հրահանգուի պատրաստել իրենց 1930ի պիւտճէին, ենթարկելու համար երեսփոխանական ժողովի վիճաբանութեան, յառաջիկայ Հոկտեմբերին.

ԲՈՂՈՔ «ՊԱՍԻՏ»Ի ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԴԷՄ

Լիբանանի բոլոր կողմերէն բողոքներ կը տեղան «էլ Բասրա» թերթի կառավարման դէմ, թէ՝ կառավարութեան և թէ ալ խմբագրութեանց. Ըստ «Լ'Օրիան»ի տրուած տեղեկութեան, բազմաթիւ բողոքագիրներ ստացած են իրենք Պրամանայի, Պէյարէի, «Տէյլը-Լիմաար»ի և Պաթրունի երեսփոխանէն «Բասրա» թերթի «Հակառամանադրօրէն» կախակայման առթիւ.

ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆՑ ՅԱՋՈՐԴՈՂ ԴԷՊԵՐԸ

Ընտրական պայքարի ճնհանջով յառաջ եկած գրգռութիւնները տակաւին վերջ գտած չեն Պէյրութի արուարձաններուն մէջ, ուր ճակատամարտը չատ տաք եղած էր և ներկայիս ալ կը վախցուի նոր բախումներէ, եթէ ընդհ. ապահովութեան պաշտօնեաները այսպէս ըլլ չի գտնուին.

Այսպէս, տոյի գիշեր, խումբ մը մարդիկ Ֆըրն էլ Շպըրէքի մօտ Հարեթ-էրէք թաղին մէջ եկեղեցիին տանիքը մագլցելով կարգ մը ապակի ցոյցերը ըրած են, որը ուրիշ նպատակ չունէր եթէ ոչ թաղի խաղաղ ժողովուրդը զրգռել. Փրոֆիլները օդին մէջ շպարած են հարիւրաւոր փամփուշտներ, մինչև առաւօտ զժոխային ազմուկ մը բարձրացնելով. Զանոնք կարգի հրաւիրելու համար միջամտողները ենթարկուած են դաժանքի.

Այս ցաւալի դէպքին մօտը գտնուող պահականոցի ոստիկանները դժբաղդաբար չեն միջամտած.

ՄԱՀԱՑՈՒ ԱՐԿԱՄ ՄԸ

Պիսքէնթիէի մէջ, Եուսուֆ Խազպէկ անուն մէկը ամսոյս 25ին մեռած է Սանինի կողմէն ինկած քարի մը տակ մնալով.

ՄԱՄԱՒԷԻ ԱԼԵՆՏԻՒԱՆ

Մամաւէի Ալենտիքան անցեալ օր ժողով գումարելով ընտրած էր իր վարչական մարմինը, 1929—1930 տարուան համար.

12 անդամներէ բաղկացեալ վարչական ժողովը իր կարգին ընտրած է Դիւանը. Ձայներու մեծամասնութեամբ նախագահ ընտրուած է «Անդար»ի անօրէն Պ. Կապրիէլ Թաւէյին, փոխ-նախագահ «Անտէլ ճէտիտա»ի անօրէն Խայրլատեան էֆ., քարտուղար՝ «Անվաղ»ի խմբագրապետ Պ. Նէշիպ Լիան, դանձապահ՝ «Պանան»ի անօրէն Պ. Բիէր Պրոթանի, և իշխանութեանց մօտ Ալենտիքայի ներկայացուցիչ նշանակուած է «Լ'Օրիան»ի անօրէն Պ. Բաղդազ.

ՊԱՅԹԱՑԻ ՓՈՂՈՑՆԵՐԸ ԿՐԿՆԴԱՐՁԱԿՈՒԻՆ

Քաղաքապետութիւնը համաձայնութիւն մը կոյացուցած է մասնաւորական բարեգործական ընկերութեան հետ, ըստ որում սոյն ընկերութիւնը կը ճարամտարէ 800 քառ. մէթր հող Պաչուրայի իսլամ գերեզմատունէն, Պայթայի փողոցը 12 մէթր լայնութեամբ մեծցնելու համար.

Քաղաքապետութիւնը պիտի հոգայ բոլոր ծախքերը և ընկերութեան պիտի վճարէ 2500 ոսկեղբամ կանխիկ. Այս համաձայնութիւնը ստորագրած են, ընկերութեան կողմէ, Մուհամէտ էֆէնտի Ֆախուրի, Օմար պէյ Տաուդ, Աբրիի Տիպղ և Հասան Դաստը.

ՕԴԱՅԻՆ ԹՂԹԱՏԱՐԸ

Օդային գծի Պէյրութի ներկայացուցիչ Բոմանեան Բարսոնիտիի պահանջքին վրայ, ընկերութիւնը որոշած է մեկնումի և ժամանման վերջնական օրերը. Յետ այսու փոխանակ շաբաթ օրուան, Մարսէյլէն օդային թղթատարը Պէյրութ պիտի հասնի երկուշաբթի երեկոյները և պիտի մեկնի չորեքշաբթի առաւօտները.

Միևնոյն ժամանակ ասկէ Իրաք պիտի սկսի նաև կանոնաւոր օդային թղթատար. Պէյրութէն պիտի մեկնի Պաղտատի համար ամէն երկուշաբթի օր.

ՁԻԹԵՆԻԻ ՏՈՒՆԿԵՐ ԿԸ ԲԵՐՈՒԻՆ

Երկրագործական նախարարութիւնը Իտալիայէն ապագրած է 30,000 ձիթենիի տունկեր, որոնք պիտի յատկացուին լեռնային Լիբանանի երկրագործներուն, ինչպէս եղած էր անցեալ տարի. Այս տարի աւելի մեծ թիւով տունկեր ապրպրուած են որովհետև պիտոյները աւելի մեծ թիւ մը կը ներկայացնեն այս տարի, քան նախորդ տարին.

ՆԱՐՆՋԻ ԵՒ ԼԵՄՈՆԻ ԱՌԵՒՏՈՒՐԸ

Երկրագործական նախարարութեան երկրաչափութեան կողմէ հրատարակուած տեղեկագիր մը ցոյց կուտայ որ, Լիբանանի մէջ նարինջի և լեմոնի սահմանը չատ զարգացած է գրաւումէն իվեր. Հետևեալ արտաժման թուականները կրնան գաղափար մը տալ Լիբանանի նարնջի և լեմոնի բերքին և առուտուրին չուրջ.

1923 ին Լիբանանէն արտածուած է 3,616,717 քիլօ լեմոն 6,182 105 Ս. գահեկան արժէքով.

1924 ին 1,813,024 քիլօ 4,084 140 Ս. Դ. արժէքով.

1925 ին 4,134,660 քիլօ 9,996 185 Ս. Դ. արժէքով.

1926 ին 7,916,506 քիլօ 20,192 492 Ս. Դ. արժէքով.

1927 ին 6,549,107 քիլօ 3,775 176 Լիր. ոսկի գահեկան.

Գալով նարնջի բերքին, այդ առաւելապէս կախուած ունի Իտալիոյ Սպանիոյ և հիւս. Ափրիկէի բերքէն. Այսուհանդերձ 1923 ին 157,445 քիլօէն աւելի չէ արտածուած որ մեծաւորապէս բռնած է 349,249 Ս. Դ.

1924 ին 5,792,635 քիլօ 9,706 339 Ս. Դ.

1925 ին 7,057,691 քիլօ 16,610 950 Ս. Դ.

1926 ին 2,659,287 քիլօ 7,764 198 Ս. Դ.

1927 ին 3,117,975 քիլօ 1,876 616 Լիր. ոսկի գահեկան.

ՎԱՐՁԻ ՏՈՒՆ

Ձիւտ Պապ Իսրիսի կեդրոնը, օգասուն և մաքուր տան մը մէջ երկու սենեակներ, առանձին խոհանոցով մը վարձու կը տրուի.

Դիմել՝ Պապ Իսրիս, Ճրփնաւորեան եղբարց խանութը.

ՓՆՏՈՒԵՑԷՔ

«ԱԶԴԱԿ»ի յաջորդ թիւը 6 էջով՝ գրական, գիտական և պատմական ճոխ բաժիններով. Դինը սովորական.

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ԱՐԿԱԾՆԵՐ

Վերջերս ինքնաշարժի արկածները այնքան չատցած են քաղաքիս մէջ որ, տեղական թերթերը ամէն օր կ'արձանագրեն քանի մը դէպքեր.

Այս չարիքաւոր ընթացքին պատասխան արկածներէն յիշենք հետևեալները.

Պասթա փողոցին մէջ, աշագ վազող երկու ինքնաշարժեր, մէկը թիւ 3,033 և միւսը 5,741 իրար բաղխեցան ուժգնօրէն և լուրջ վնասներու մատնուեցան.

— Ժամիլ Մասրի անուն վարիչը կոխկրտեց Թագուհի Քէսէրլիեան անուն հայ կին մը և ծանրօրէն վիրաւորեց. Վարիչը փախաւ.

— Համալսարանի փողոցին վրայ, ինքնաշարժ մը կոխկրտեց հեծելանիւ նստած Անիս Պատրան անուն պատանին և լուրջ վերքեր բացաւ անոր գլխէն.

— Հին Սէրայի առջև թիւ 5,713 ինքնաշարժը զարնուեցաւ Խաթար Սասպ անուն մարդու մը և գետին տապալեց զայն, վասնզաւոր վերքեր պատճառելով անոր.

— Առջի օր, Կուրբ փողոցին վրայ, կին մը թրամվայի տակ մընաց և ծանր վերքեր ստացաւ. Վիրաւորը չուտով հիւանդանոց փոխադրուեցաւ.

— Թիւ 5368 ինքնաշարժը, որուն վարիչն էր Մըսպահ Ալլամէ, Ֆարիէտտին փողոցին մէջ կոխկրտեց Տիկ. Ֆարիտէ Իսագը, որ իր ստացած ծանր վերքերուն հետևանքով փոխադրուեցաւ հիւանդանոց.

Վարիչը ձերբակալուած է.

— Ինքնաշարժ մը, Սայտայի մօտ տապալած է չորս ճամբորդներ և ծանրօրէն վիրաւորած է.

ՀԱՆՐԱԿԱՌՔԻ ՏԱԿ

Առջի օր ուրիշ կին մը, որ հանրակառքը չի կեցած վար նետուած է և ինկած, անիւներու տակ մնացած է. Ցարդ անոր ինքնութիւնը չեն հաստատեր. Կինը մահամերձ վիճակի մէջ կը գտնուի.

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ԲԵԿԱՆՈՒԻՆ

Հինգշաբթի առաւ. պետական խորհուրդը լսելէ վերջ ընդհ. դատախազի պահանջը, տուաւ իր վճիռը, որով կը բեկանէր Պրամանայի ընտրութիւնը, նկատելով որ ընտրուած Պ. Խալիլ Թաքէտտինը չէր լրացուցած այն տարիքը որ օրէնքը իրաւունք կուտայ ընտրուելու.

Անոր տեղ կը վաւերացուէր ընտրութիւնը Պ. Սիւլէյման Սալամանի, որ մրցակիցն էր Խալիլ Թաքէտտինի.

Միևնոյն նիստին մէջ, խորհուրդը քննեց էլ Մէթնի ընտրութեան բեկանման պահանջը.

ԳԻՒՂԱԳՆԱՑՆԵՐ ԿՈՒԳԱՆ

«Լամարթինով» առջի օր 150 գիւղացիներ ցամաք ելան Պէյրութ. բոլորն ալ առաջին կարգի տոմսակներ առած էին. Անոնցմէ 50 հատը կպիսպասցիներ էին.

ՇԷՅԽ ԹԱՃԷՏՏԻՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Բարձր Դօմիսէրի Դամասկոսէն Պէյրութ ժամանումէն քանի մը ժամ վերջ, անցած չորեքշաբթի օր Պէյրութի հասաւ նաև Սիւրիոյ կառավարութեան պետ Շէյխ Թաճէտտին էֆէնտին. Հինգշաբթի առաւ. Շէյխ Թաճէտտին տեսակցութիւն մը ունեցաւ Բարձր Դօմիսէրին հետ. Ըստ Շէյխի անձնական քարտուղարի յայտարարութեանց այս տեսակցութիւնը ոչ քաղաքական բնոյթ չունի.

— Ծովերու ազը եթէ արտահանուէր, երկրագունդի երեսը կարելի պիտի ըլլար ծածկել 10 մէթր հաստութեամբ.

— Եթէ ծովերու և օվկիանոսներու ջուրերը ցամքէին, երկրագունդի բոլոր միաները միանամուսն 40,000 տարիներու ընթացքին հաստիւ պիտի կարողանային լեցնել զանոնք.

ԿԻՆ ԵՒ ՍԷՐ

Աղջկան մը սիրտը հանելուկ մրն է եւ ամուսնութիւնը՝ անոր մրցանակը. ասկայն, հանելուկը լուծողը չի միտ, որ մրցանակը կը ստանայ:

—o—

Կնոջ համար աւելի դիւրին է վառած ածուխ մը լեզուին վրայ պահել քան թէ գաղտնիք մը:

—o—

Կեանքը հաս կարճ է. կեանք մը պէտք է սիրելու համար, կեանք մը սովրելու համար: Ափսո՛ս, որ երբ ուզենք սիրել, գրեթէ հրաժարելու ենք սովրելէ, իսկ երբ ուզենք սովրիլ, գրեթէ հրաժարելու ենք սիրելէ.

—o—

Մարդուն գեղեցկութիւնը իր հոգիին մէջ կը կայանայ, իսկ կնոջ հոգին իր գեղեցկութեան մէջ:

Կեանքը բուն մրն է, սէրը՝ երազը անոր:

—o—

Երբ սիրոյ վրայ խօսիմ, ցած ձայնով խօսեցէք:

—o—

Սէրն է բոլոր բարութիւններու սկիզբը.

Սիրելը կնոջ շնորհն է եւ ոչ թէ անոր գեղեցկութիւնը:

—o—

Սէրը անանկ մանուկ մրն է, որ խենթ է, կոյր է, փոփոխամիտ է, հաստատամիտ է, գթասիրտ է, բարբարոս է, շողոքորթ է, անաչառ է: Կրթեցէք՝ տեսնեմ:

—o—

Թուառ մարդը ուրիշ բան չունի ընելու, բայց եթէ յուսալ:

—o—

Պարը բանաստեղծութիւն մրն է, որուն մէջ վանկերը կը չափուին սրտին տրոփիւններովը եւ յանգերը՝ ոտքին շարժումներովը:

ԱԹԽԱՐՀԷ ԱԹԽԱՐՀ

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՄՐՑԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Քալիֆորնիայի մէջ վերջերս նշանակուած էր սրտրի նորօրինակ մրցակցութիւն մը: Մրցանակ չահեցաւ որմնադիր մը որ 22 մղոն տարածութեան դրտորել է հնդկական ընկոյզ մը... իր քթով: Մէնիչօտայի մէջ Կոմոտակ անուն մէկը իր անունը անմահացուցած է խըմելով 72 խոշոր գաւաթ սուրճ՝ 7 ժամուայ ընթացքին, մարդը չէ մեռած և հոկայ գումարներ ստացած է իր այս բիսկի համար: Ուրիշ երկու երիտասարդներ բրքբրը կտրած են 72 ժամ անքուն մնալով:

Նիւ Եորքցի բժիշկ մը կը փորձէ ուրիշ մէկ բրքբր կտրել. ան Եւրոպա պիտի գայ և պերլինէն Փարիզ պիտի անցնի, ճանապարհին առանց կենալու գոյթ խաղալով:

111 ԿՐԱՏՆՈՑ ԱԴԱՄԱՆԴ

Բիօ որ Եանէյրոի մօտ գտնուած է 111 կրատնոց ադամանդ մը որ վարդագոյն է և ցարդ այդ մեծութեամբ հոյակապ քար մը չէ տեսնուած: Անոր գինը կը գնահատուի 100,000 ոսկի, մինչդեռ զայն գրողը ծախած է 2,000 ոսկիի:

ԻՆՉՊԷՍ ԿԸ ԴԻԶԷՆ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐԸ

Վերջերս Լոնտոնի մէջ մեռած է Լորտ Պոտմէն, մէկը՝ այն քիչերէն որոնց կը պատկանի Լոնտոն քաղաքը: Լորտ Պոտմէնի կը պատկանէր Լոնտոնի մեծ մասը, Օքսֆորտէն սկսեալ մինչև Ճոնս-Վուտ կայարանը: Ամբողջ այդ ընդարձակ տարածութիւնը ծածկուած է գեղեցիկ շինութիւններով: Տունեւրու սեփականատէրերը տարեք կը վճարեն հողատէրին:

Սակայն հետաքրքրականը այս հարստութիւնն ինչպէս սիրացած ըլլալն է:

Լորտ Պոտմէնի ժառանգ մեռացած այս հոկայ հարստութիւնը պատահական ձևով ձեռք բերուած է: 220 տարի առաջ իր նախնիքներէն մէկը կը հիւանդանայ և տան բժիշկները իրեն կը թելադրեն այծի կաթ խմել: Ան 2,000 ոսկիի ապարակ մը կը գտնուէր այդ ատենուան Լոնտոն քաղաքին կից. հիւանդը կը փոխադրուի ագարակ և այնտեղ կ'ղեկուի այծեր պահելով:

Հիմայ այդ ագարակի տեղը կառուցուած է Լոնտոնի ամենահարուստ քաղաքամասը: Լորտ Պոտմէնի հարստութիւնը կը հաշուուի տասնեակ միլիոններ:

ԼԱԹԱԿԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆԴՐՈՆ

(Սեփական Թղթակցութիւն)

Լաթակիա թէև մեկուսացած և յատերու անձանօթ վայր մ'է, բայց ունեցած է միշտ իր ազգային բեգոն կեանքը։ Հազար հինգ հարիւր անձ հայութենէ բաղկացած այս քաղաքս մը ժողովուրդին մէջ, համերաշխութեան, գործակցութեան և մեզուական աշխատութեան ոգին այնքան ուժեղ է որ մարդ իր հիացումը չի կրնար գսպել։

Հոս, գործերը կը կատարուին լիակ մինչիկ, առանց ամբոխի, ժողովուրդը միշտ խանդավառուած և զուարթ, բոլորուած է իր ազգային հաստատութեանց շուրջ։

Վերջին եռամսեային կրթեան ազգային շարժումը ալ աւելի թափ առացած է, հանդէսներ, ներկայացումներ և հաւաքոյթներ միշտ անպակաս են, մասնաւորաբար Ապրիլ 24ի ու Մայիս 28ի ազգային տարեդարձները անցան այն առոտիճան իանդաւառ, որու նմանը պատահած չէր մինչև յարդ։

* * *

Մայիս 17ին, տեղւոյ ժամանակ Մատթէոս եպիս. Գայրգեհան, ընկերակցութեամբ Տիար Նուբարեանի և Հաթ վրդ. Աջապահեանի ու կատարուեցաւ Երուսաղէմի մաս մը կալուածներու փոխանցումը։

Այս փոխանցումով, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան կը թողուին վանքին շրջափակին մէջ գտնուող եկեղեցին, վարժարանի և առաջնորդարանի յարկաբաժինները, եկեղեցւոյ պաշտօնէութեան սենեակները ու առաջնորդարանի կից տրս սենեակներ։ Այս բոլորը ըլլալով ազգային հաստատութիւններ և պաշտօնեաներուն բնակավայր, գրեթէ ոչ մէկ հասոյթ կապահովեն Կաթողիկոսութեան։ Իսկ վանքապատկան այն կալուածները որոնք ներկայիս վարձու տրուած են ու 130 օսմանեանի տարեկան հասոյթ մը ունին, կը մնան Երուսաղէմի, և որոնց մասնակարարութիւնը յանձնուած է տեղւոյս ազգայիններէն Տիար Յ. Մաքինճեանի։ Անշարժ գնահատելի է ու չնորհաւորութեան արժանի Երուսաղէմի կողմէ եղած այս ինքնաբուխ նուիրատուութիւնը, բայց աւելորդ չըլլար յիշել անցողակի որ այս նուիրատուութեամբ ոչ մէկ նիւթական հասոյթ կապահովուի Կաթողիկոսութեան։

Կը կարծենք որ նուիրատուութեան արժէքը չատ աւելի մեծ պիտի ըլլար երբ առնուազն բոլոր կալուածներու հասոյթներ նոյնութեամբ կը թողուին Վեհափառին։

Ամբիկա կարելի էր ատանց մեծ զոհողութեան, երբ նկատի առնենք որ մինչև յարդ Երուսաղէմի Ս. Աթոռ ինքնրոյ առարկայ կալուածներէն և ոչ մէկ դահեկան կ'ստանար, յատկացուցած ըլլալով զանոնք տեղւոյն հոգեւոր տեսչութեան ապրուստին։ Մաղթենք որ ժողովուրդ ազգային այս խնդրոյ շուրջ ևս համաձայնութիւն գոյացուի երկու իշխանութեանց միջև։

* * *

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան վերջին կարգադրութեամբ, որ տեղեկագրուած արդէն իսկ Բ. Գոմիտէրութեան, Անտիոք, Սուէտիա, Բէյռութի և Լաթակիոյ շրջանները միացուելով պիտի կազմեն առանձին Առաջնորդական վիճակ։

Գեր. Եփրեմ Ծ. վրդ. Տոնմուեանի որ շրջուն նուիրակի պաշտօնով կը պտտէր շրջանները, լրացուցած է իր պաշտօնը և հաստատասխան տեղեկագիրը ներկայացուցած Վեհափառին։ Թէև պաշտօնապէս յայտարարուած չէ, բայց մեր ստացած տեղեկութեանց նայելով Եփրեմ Ծ. վրդ. նշանակուած է մեր միացեալ շրջանին Կաթողիկոսական փոխանորդ. կեդրոն ունենալով Լաթակիան։

Ա՛ այժմ հայր սուրբը կը գտնուի Լաթակիա, ուր կդայցի շրջանի արաբախօս դիւղերու կամակերպական խնդիրներով։

Վեհափառին կողմէ Լաթակիոյ, Անտիոքի, Սուէտիոյ և Բէյռութի շրջանները միացուելու յաւագոյն արդիւնքներ կրնան ապահովել, սակայն նկատի ունենալով թեր կազմող քաղաքներու իրարմէ ունեցած հեռաւորութիւնները և հետևաբար յառաջ գալիք գժուարութիւնները, ելբ խորհինք որ թեմական մարմնոյ մը ստեղծումը անհրաժեշտ էր գտնայ այս շրջանին համար։ Թեմը կազմող շրջանները ներկայացուցիչներ բաղկացած այս վերին մարմինը պարբերական նիստերով պիտի կարենայ ուղղութիւններ գծել շրջանները պիտանի, կրթական հասարակական և ազգային գանգատ խնդիրներու շուրջ։ Այսպէսով ոչ միայն պիտի դիւրանայ Թագ. Խորհուրդներու գժուարին գործը, այլ նաև պիտի ստեղծուի համակերպ գործունէութիւն։

* * *

Ն. Ս. Օծութիւն Վեհափառ Սահակ կաթողիկոս, ընկերակցութեամբ Կարօեան սրբազանի ամսոյս 22ին այցելեցին Լաթակիա։ Տնտմուեանի վրդ. և Թագական Խորհրդոյ կազմը դիմաւորելու գացած էին մինչև Պանիաս։ Հետաքրքիր դիմաւորելու եկող ազգայիններու բազմութիւնը։ Կամրջաձև կամարներ ուր մինչև յարդ Երուսաղէմի Ս. Աթոռ ինքնրոյ առարկայ կալուածներէն և ոչ մէկ դահեկան կ'ստանար, յատկացուցած ըլլալով զանոնք տեղւոյն հոգեւոր տեսչութեան ապրուստին։ Մաղթենք որ ժողովուրդ ազգային այս խնդրոյ շուրջ ևս համաձայնութիւն գոյացուի երկու իշխանութեանց միջև։

* * *

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան վերջին կարգադրութեամբ, որ տեղեկագրուած արդէն իսկ Բ. Գոմիտէրութեան, Անտիոք, Սուէտիա, Բէյռութի և Լաթակիոյ շրջանները միացուելով պիտի կազմեն առանձին Առաջնորդական վիճակ։

Գեր. Եփրեմ Ծ. վրդ. Տոնմուեանի որ շրջուն նուիրակի պաշտօնով կը պտտէր շրջանները, լրացուցած է իր պաշտօնը և հաստատասխան տեղեկագիրը ներկայացուցած Վեհափառին։ Թէև պաշտօնապէս յայտարարուած չէ, բայց մեր ստացած տեղեկութեանց նայելով Եփրեմ Ծ. վրդ. նշանակուած է մեր միացեալ շրջանին Կաթողիկոսական փոխանորդ. կեդրոն ունենալով Լաթակիան։

Ա՛ այժմ հայր սուրբը կը գտնուի Լաթակիա, ուր կդայցի շրջանի արաբախօս դիւղերու կամակերպական խնդիրներով։

Վեհափառին կողմէ Լաթակիոյ, Անտիոքի, Սուէտիոյ և Բէյռութի շրջանները միացուելու յաւագոյն արդիւնքներ կրնան ապահովել, սակայն նկատի ունենալով թեր կազմող քաղաքներու իրարմէ ունեցած հեռաւորութիւնները և հետևաբար յառաջ գալիք գժուարութիւնները, ելբ խորհինք որ թեմական մարմնոյ մը ստեղծումը անհրաժեշտ էր գտնայ այս շրջանին համար։ Թեմը կազմող շրջանները ներկայացուցիչներ բաղկացած այս վերին մարմինը պարբերական նիստերով պիտի կարենայ ուղղութիւններ գծել շրջանները պիտանի, կրթական հասարակական և ազգային գանգատ խնդիրներու շուրջ։ Այսպէսով ոչ միայն պիտի դիւրանայ Թագ. Խորհուրդներու գժուարին գործը, այլ նաև պիտի ստեղծուի համակերպ գործունէութիւն։

* * *

Ն. Ս. Օծութիւն Վեհափառ Սահակ կաթողիկոս, ընկերակցութեամբ Կարօեան սրբազանի ամսոյս 22ին այցելեցին Լաթակիա։ Տնտմուեանի վրդ. և Թագական Խորհրդոյ կազմը դիմաւորելու գացած էին մինչև Պանիաս։ Հետաքրքիր դիմաւորելու եկող ազգայիններու բազմութիւն